

Innitzer bécsi bibornok érsek felvilágosítást adott az Osservatore Romano-ban az osztrák püspökök nyilatkozatáról

A néphűségről való ünnepélyes vallomástételbe nem magyarozható bele az egyházellenesség helyeslése. Az osztrák püspökök követelik az ausztriai konkordátum értelmében az iskolai és nevelésügyi szabadságot

Rómából jelentik: Az *Osservatore Romano* „Az osztrák püspöki kar nyilatkozata címmel” közli Innitzernek Rómában, április 6-ikán kiadott nyilatkozatát, amelyet az osztrák püspöki kar nevében szükségesnek tartott megtenni, hogy eloszlassa azokat a félreértéseket, amelyek korábbi nyilatkozata alapján a közvéleményben támadtak. A nyilatkozat a következő:

— 1. Az osztrák püspökök ezévi március 18-iki ünnepélyes nyilatkozatában magától értetődően semmi olyannak a helyeslése nincs benne, mely Isten törvényével, a katolikus Egyház szabadságával és jogaival nem egyeztethető össze. Azonkívül, ezt az államról és pártokról szóló nyilatkozatot nem szabad a hívek lelkiismereti megköötöttségeként feltüntetni és ilyen értelemben propagandisztikus célokra felhasználni.

— 2. Az osztrák püspökök a jövőre nézve követelik, hogy az osztrák konkordátumot érintő egyetlen kérdésben se álljon be változás a Szentszékkal való előzetes megállapodás nél-

kül. Különösen követelik, hogy az iskola és nevelés ügyét és az ifjuság nevelését úgy kezeljék, hogy a szülők természetadta jogait és a katolikus ifjúságnak a katolikus élet alapelvei szerint való vallás-erkölcsi nevelése biztosítva legyen. Követelik a vallásellenes propaganda megakadályozását és végül követelik a katolikusoknak azt a jogát, hogy a katolikus hitet és a keresztény alapelveket az emberi élet minden területén a mai kulturállapotnak rendelkezésre álló valamennyi eszközzel hirdethessék, megvédhessék és megvalósíthassák.

A BÉCSI BIBORNOKÉRSEK MÁSFÉLÓRÁIG VOLT A PÁPÁNÁL KIHALLGATÁSON.

Rómából jelentik: Innitzer biboros hercegérsek szerdán másfélórás kihallgatáson jelent meg XI. Pius pápánál. Ezután újlag felkereste Pacelli biboros államtitkárt. Ez volt a harmadik megbeszélés Pacelli és Innitzer között. Közvetlenül a megbeszélés után Innitzer repülőgépre szállt és hazaindult Bécsbe.

„Keresztény erkölcsi alap”

(P. I.) Nem a Találkozó látta meg először azt a helyes utat, amelyen az ardeali magyar népközösségnek a jövőjét és boldogulását kell keresnie. Jóval azelőtt sokan hangoztatták már, hogy a népközösség élete nem szorítható pártkeretek közé, hogy a népközösséghez való tartozást nem a tagsági díj befizetése, nem a beiratkozás határozza meg. Nem elég a magyar népközösséghez való tartozáshoz az, hogy valaki nagyhírtelen kijelenti a magyarságát. Magyar az, aki annak tartja magát: ez volt a párthoz való tartozás egyedüli kritériuma. Magyar az, aki beiratkozott a Pártba, aki befizette a tagdíját és aki valószínűleg a szavazatát is a Pártra adta le. Így fűzhetők tovább az okoskodást abban az esetben, ha a sokszor önkényes és érdekek játékatól függő elszánást tekintjük az egyedüli meghatározónak.

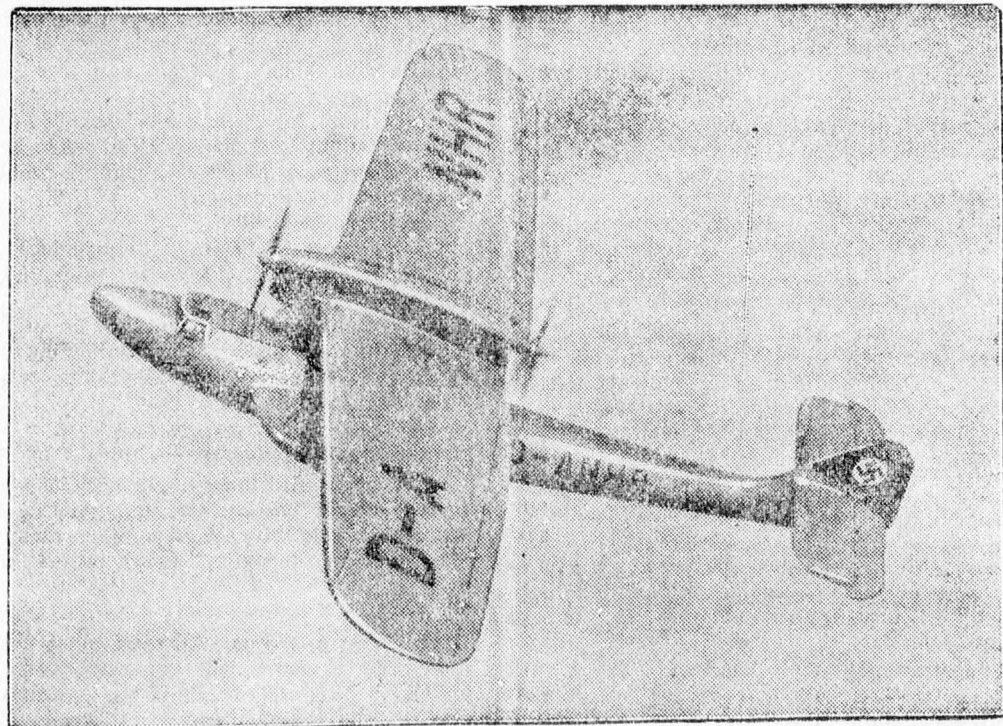
Aki nem tartozott a Párthoz, az még lehetett magyar, mert természeti törvény szerint a magyar népközösség tagja volt. A népközösséghez nem lehet beiratkozás és kijelentés útján csatlakozni. A népközösség szerves, külön élettel bíró közösség, amelynek tagjai együtt élnek a közösséggel. Érthető tehát, hogy a népközösség tagjának az élete elsősorban szolgálat, a közösséghez való tartozás pedig attól függ, hogy valaki beletartozik-e ebbe az életbe.

A népközösségi tagságot tehát nem beiratkozással, sem tagsági díjjal, sem elszánással nem lehet megszerezni. Legfeljebb valaki elszánhatja magát arra, hogy ő bele akar kapcsolódni a népközösség életébe. De azt be kell bizonyítani. Az élettel. Az élet teljes anyagi, szellemi, erkölcsi, hitbeli tartalmával. A népközösség szerves egység, a népközösség nem mesterséges alakulat.

A mi magyar népközösségünk lassú, alig észrevehető élete azt bizonyítja, hogy ezzel az élettel keveset törődünk, hogy ennek az életnek a szükséges feltételeit elhanyagoltuk. Ma már tisztán áll előttünk, hogy népközösségünk bizonyos szerveit elhanyagoltuk, más szervek pedig teljesen elszáryultak, elhaltak. A Vársárhelyi Találkozó olyan időben ült össze, amikor ezek a hiányok felmérhetőkké váltak. Számvételt természetesen csakis az érdekeltek, a magyar népközösség jövőjének feltöri és hivatott munkásai, a magyar fiatalok tarthattak. Más mindenki csak megállapíthatta ezeket a tényeket. A Találkozó helyesen látta meg a nagy hiányt: népközösségi életünk pangását. A viták és tárgyalások sorozataiból, a különféle ágakban hozott határozatokból ugyanis a népközösség élete bontakozik ki sokféle szervevel és működésével.

A Találkozó még azt a kellemes meglepetést is hozta, hogy a keresztény erkölcsi alapra helyezkedett, mint biztos élet- és fejlődési alapra. Kellemes volt a meglepetés, mert a Találkozó kezdő jellege nem ígért ilyen fokú elvi letisztulást és kiforrottságot.

Ugyanakkor jogos ovl az aggodalom, hogy a keresztény erkölcsi alapra való helyezkedés kívánsága nem volt mély, őszinte és minden oldalon vállalt meggyőződés. Az egésznek olyan jellege volt, mintha magyar népközösségünket az irányítók tetszése szerint lehetne keresztény erkölcsi alapra, vagy más valamilyen alapra helyezni. Mintha a keresztény erkölcsi alap nem lenne maga is lényeges alkotó eleme népközösségi életünknek. Mintha magyar népközösségi életet lehetne teremteni más utakon is. Mintha

Ez a német gyártmányú repülőgép az angliai Dortmundból, ahol, mint egy rakéta hajtást „kilökték” az ürbe, a Braziliában levő Caravellos-ig terjedő 8500 kilométeres úton 42 óra alatt (tehát nem egészen 2 nap alatt) tette meg.

SLOVACA R. T.

Lerakat: CLUJ, Strada I. G. Duca 3 sz.

Uri-, női- és gyermek-ruházati cikkek
1938-as tavaszi és nyári

DIVATUJDONSÁGOK

Dus választék, elsőrangú kiállítás, eredeti gyári árak.

CEHOSLOVACA R. T.

konfekció üzletei mindenben vezetnek!

Kérje és ingyen küldjük tartalmas „CEHO 1938” című divatlapunkat.

a keresztény erkölcsi alap nem lenne mindnyájunk lelki, szellemi, anyagi életének tudatos, vagy tudatalatti irányítója és ezzel a közösség életének is alapelve. Mintha nem lenne világnézet.

Igaz, a *Világnézet* Találkozó szellemi irányítója a világnézeti különbségeket nem tartják választó-vonalnak. Ezt a csodabogár-életet annak idején különféle bevallott és benemvallott célokból az unalmasság hangoztatták, különösen erősen baloldali színezetű és célkitűzésű, de legalább is velük rokonszenvező tényezők. „Világnézeti különbség nélkül” — valóságos jelszó lett, harci kiáltás. Most újra fel-fel bukkannak a világnézet ellen hadakozók, természetesen a legszigorubb világnézet alapján. Mert az is lehet világnézet, hogy nem törődünk világnézeti különbséggel. Az elvtelenségből is lehet gyakorlati életelvet kovácsolni.

Arról lehet vitatkozni, hogy ki mit tart világnézetnek. A magyar népközösség nagy hangon kihirdetett „keresztény erkölcsi alap”-ja azonban kétségtelenül világnézet, még pedig a szó nemes értelmében. Erre nem lehet ráfogni, hogy „politikai világnézet”, hogy „különböző pártállású szellemi színek” közül az egyik. Mindenesetre van olyan alapvető tényező a népközösség életében, mint a közös föld, közös történelem és közös nyelv. Ez a világnézet egy velünk, egyszerűen elválaszthatatlan tőlünk.

Csak néhány fő vonásában szeretném érzékelteni, hogy mennyire ellentmondás keresztény erkölcsi alapot és „világnézeti különbség nélkül”-t hangoztatni.

A mi világnézetünk szerint Isten teremtményei vagyunk. Függsünk a vallásban, az isteni erkölcsi törvények elismerésében és érvényesítésében jut az életben kifejezésre. Van hűn és erény. Van büntetés és jutalom a másvilágon. Van érték-sorrendünk, amit szintén ez a függés határoz meg. Nincs életünknek olyan mozzanata, amely a függés hatása alól ki tudná vonni magát. A függésünk a léttel jár együtt, tehát nem szabadulhatunk tőle. Aki keresztény erkölcsi alapra állott, az ilyen alapon áll.

Senki sem állhat egyszerre két ellentétes alapon, különösen akkor, amikor az egyik az állítás, a másik a tagadás. Nem lehet azt elképzelni, hogy baloldali „világnézeteikkel” valaki keresztény erkölcsi alapokra helyezkedhessen, mert ezek a „világnézetek” a tapasztalatok szerint tagadják a mi világnézetünket.

Végeredményben nem elméleti fejtegetésről, nem okvetetlenkedésről van szó, hanem tiszta, becsületos, őszinte színvallásról. Enélkül minden csak szó marad. Mert a tetteknel szembe kerülünk a világnézet alapvető kérdésével. Minden lépés hozzá visz. Mert élni csak kell. A világnézet pedig az élet kérdése. Magyar népközösségünk életének a kérdése is.

Kedvessy *Irta:* Diószeghy Miklós

Amikor Kedvessy kilépett a kapun, már nem hallotta felesége kerepelő szöszuhatagát a lejáró váltókról, a kifizetetlen lakberről és a többi földi hajról. Szoborszerű merevséggel, nyílegyenesen haladt az utcán és tekintete a semmibe nyújtózott, mint a vakok üveges mozdulatlan szeme. Fakó, esontos, hoppadt arcával a feje olyan volt, mint valami megsárgult, elsomorodott körte.

Kedvessy biztosan haladt, mint aki pontosan tudja, hová megy. Meghalni ment Kedvessy a Duna irányában. A víz simogatón sodró hullámaira gondolt, amelyek majd álomba ringatják, elcsitítják és nyugalmas, jóleső békébe szenderítik. Milyen furcsa is: még ezelőtt egy órával rémülten ugrándozott agya a gondok között, most pedig csodálatosan megnyugodott, mint aki elérte a halál egyszerű, magasztos tisztaságát.

Villamosok csilingeltek, autók túlkölteket, emberek hullámzóztak körülötte, de mindebből Kedvessy már semmit nem érzett. A körút keresztelésénél nem ügyelt a közlekedési lámpa piros színére, szinte elkapta egy kocsi, meg se ijedt, meg se rezgett, belül mosolyt érzett: mit akartok, én már nem is vagyok. A béke fölényével csak a mágneses vizet érezte, amely szeretettel, segítő, egyetlen barátként várja.

Már a Belvárosnál tartott. Egyik kis utcánál befordult s ekkor úgy rémlett, mintha valaki a nevét mondaná:

— Kedvessy! Kedvessy!

Furcsának, groteszknek találta ezt az inkább sejtésként belenyiláló hangot. Miért mondják Kedvessy? Kedvessy már nincs, már nem tartozik ide; senkihez, semmihez. Zarvartalanul haladt tovább, roppant hatalmat érzett, amellyel elszakadt a világtól, hagyjanak már neki békét, Kedvessy megszűnt...

Ebben a pillanathozan irtózatossá erejű pofont kapott. Megtántorodott. Égett a fizikai fájdalom az arcán. És amint riadtan az útás helyét tapogatva, igyekezett körülnézni, mi is történt, izga-

tott, vad hang süvített a fülébe:

— Hallatlan! Már megint nem fogadod a köszönésemet. Meddig akartok megalázni, tönkretenni?!

Szedülten eszmélt rá, hogy az idegbajos Varga áll előtte. Varga Mihály volt osztálytársa, szegény, üldözési mániás izgága ember, akinek betegsége lépten-nyomon kínos botrányokat okozott már a múltban is.

— Ez már a harmadik eset, hogy nem fogadod a köszönésemet. Gazemberek, de én elégtételt veszek! — hörögte kivörösödött szemmel Varga és sűrűn törölgötte csurgó homlokát.

Kedvessy összehullottan támaszkodott a falnak. Épp szólásra akarta nyitni a száját de pillanat alatt sűrű embergyűrű kanyarodott köréjük s a kíváncsiak kordonát áttörte egy érceshangú rendőr:

— Mi történik itt?

Varga szuszogva, szinte sírva hadarta:

— Biztos úr, megaláznak, tönkretesznek. Bántanak, üldöznek, kérem! Az állásom is elvesztettem már. Főnökeim, kollégáim fogtak össze ellenem és kirúgtak a nyomorba. De ez nekik nem elég. Még arra se érdemesítenek, hogy a köszönésemet fogadják. Pedig, biztos úr, esküszöm, én mindenkivel csak jót tettem világletemben. Szerettem az embereket segítenem is és mégis lenézett, halálba kergetett senki lett belőlem...

Az utolsó mondatnál már könny szaladt végig az arcán.

— Induljunk előre! — pattogott a rendőr szava. És utagyerekek és más kíváncsiak uszályától kísérve, elindult Kedvessy és Varga a közelj őrszoba felé.

Kedvessy maga elé dermedt. Hová tűnt iménti nyugalma, égi magasságokban himbálódzó békéje? Most csak azt érezte, mintha a halál tisztaságából visszasuhant volna az élet szennyébe.

Az őrszobán kinlódott. Le sem ültették. A jegyzőkönyvet rebbentő lassan vették fel. Nehézkesen ballagott a rendőr kezében a toll. A kér-

Angol előkészület
a genfi Népszövetség
májusi ülésére

Lord Halifax külügyminiszter javasolja Abesszínia meghódításának jogi elismerését. Angol és francia érdeklődés a középeurópai kisebbségi kérdés iránt

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* úgy értesül, hogy Lord Halifax külügyminiszter személyesen vesz részt a Népszövetség májusi ülészakán és ott javasolni fogja Abesszínia meghódításának jogi elismerését. Ennek ellenében Olaszország visszavonja csapatait Líbiából és Spanyolországból.

Londonból jelentik: *Plügge* konzervatív párti képviselő az alsóházban interpellációt jegyzett be arról, hogy hajlandó-e a miniszterelnök annak kívánságát mérlegelni, hogy az érdekelt európai hatalmakat értekezletre hívják össze, hogy a magyar kisebbségek régi sérelmeinek orvoslását biztosító, célra vezető gyakorlati módszerekről tanácskozzanak a nyugtalanság egyik okának kiküszöbölésére, amely a jelen körülmények között nagyon komoly visszahatást gyakorolhat Európa békéjére.

Párizsból jelentik: A francia közvélemény egyrésze kezd a kisebbségi kérdés iránt érdeklődést mutatni.

— Kénytelenek vagyunk megállapítani, — írja az *Action Française*-ben *Le Boucher* — hogy a *Massaryk*, *Benes* és *Berthelot* által létrehozott Csehszlovákia a határai közé zárt kisebbségek közül egyet sem tudott beolvasztani. Nem is beszélünk a magyar és német kisebbségről. Kiderült azonban, hogy még maguk a tótok sem akarják megvédeni a csehszlovák állam épségét. Azok az erőfeszítések, amelyeket Benes a különböző nemzetiségek beolvasztására kifejtett, nem hozták meg a kívánt eredményt.

A cikkíró a továbbiakban kijelenti, nem hiszi, hogy Csehszlovákiát második Svájjá lehet átalakítani és Benes hiú ábrándban ringatja magát, ha ilyesmi bízlik.

déseket alig értette. Neve? Hol született? Volt-e katona? Mít akarnak tőle... Kelletlenül, bágyadtan válaszolgatott, tehetetlenül, megalázottan. Csak Vargából ömlött a szó, olyan érzelmes, fuldokló mohósággal, mintha élete összes haját el akarta volna intézni a rosszul viágított őrszoba ócska íróasztala előtt.

Eltelt egy óra is, amikor megkínzottan kívánszoroghatott az utcára. A nap bántóan sütött a szemébe. Rettenő fáradtságot érzett. Azt hitte, nem tud egy tapodtat se menni. Csak állt céltalanul, feje oldalra billent, úgy hitte, hogy nyomban összeesik és élettelenül terül el az aszfalton. De nem bírta a tüzelő nap melegét erőltetett magán s valami biztos pontot keresett, amely felé el lehet indulni. Ekkor vette észre, hogy az utca másik oldalán, szemben vele, tiszta, gusztohos helyiség húzódik, amelyen be-tük fehérlelek kedvesen:

„Kávészó. Tejivó.”

Áthallagott és betért a helyiségbe. Egészéges, tiszta fiatal lány fogadta, gyöngéden megkérdezte:

— Talán valami hideget? Az most jó lesz.

Körülnézett: fehér asztalokon kék terítők sorakoztak, olyan volt a kis tejivó, mint üdítő-tiszta szanatórium.

— Igen, az jó lesz, — motyogta a várakozó kisasszonynak Kedvessy, — hideg tejet kérek.

Aztán ráhullott az egyik székre s koválygó gondolatokkal igyekezett rendbeszedni, hogy mi is történik vele. Megpihent a fehér és kék színek megnyugtató formáin, majd szinte hangosan nyögte:

— Ez a Varga...

Igen, ez a Varga. És csak most eszmélt rá, hogy már egyszer volt vele afférja. Mégpedig abban a kis városkában, a gimnáziumban, amelynek utolsó éveiben egy leányba voltak szerelmesek mind a ketten. Mintha filmen pergatték volna: egyszerre látta a diákbáljai ünnepelt szépségét, a karsu gőgös Bagossy Etát, aki csodálatos tartózkodással tudott elnézni azok felett, akiket nem érdemesített figyelemre. Hir-

Hitler Salzburgban

Bürc'el birodalmi biztos tájékoztatást adott a sajtó részére az ausztriai népszavazás technikai lebonyolításáról

Bécsből jelentik: Hitler német birodalmi vezér és kancellár szerdán délután Salzburgba érkezett és beszédet mondott. Erre az alkalomra mintegy százezer ember gyűlt össze Salzburgban, hogy Hitler beszédét meghallgassa.

Bécsben Bürc'el birodalmi kormánybiztos szerdán fogadta a sajtó képviselőit és ismertette a népszavazás előkészületeit. Elmondta, hogy a népszavazást a saarvidéki népszavazás mintájára szervezték meg. Annál demokratikusabb népszavazás a legdemokratább országokban sem képzelhető el. Minden visszaélés lehetetlenség, mert nagy súlyt helyeznek arra, hogy senki kétségbe ne vonhassa a szavazás tisztaságát. Senki sem szavazhat kétszer, vagy többször, amint az a Schuschnigg által tervezett népszavazásnál lehetséges lett volna. Minden szavazó-igazolványt lebélyegeznek és a szavazó nevét megjelölik a névjegyzéken. A szavazás titkosságát a legszigorúbban megőrzik, tehát senkinek sem kell tartania attól, hogy utólag kiderül, hogyan szavazott. Az összeszámlálás a leg gondosabb ellenőrzés mellett történik, mert a rendszernek elsőrendű érdeke, hogy a szavazás eredménye teljesen az igazságnak megfelelően kerüljön a nyilvánosság elé.

A választói névjegyzékek összeállítása nehéz feladatnak bizonyult. A régi névjegyzékek ugyanis elavultak és újakat kellett készíteni. Ma azonban már minden készen áll és igazolványát minden választásra jogosult megkapta. Rajta van minden igazolványon, hogy aki nem árja, vagy a nürnbergi törvények szerinti nem tekinthető árjának, szolgáltassa vissza igazolványát.

Ez az oka annak, hogy csak az utolsó napon lehet majd megállapítani, hány szavazásra jogosult polgár van Ausztriában. A szavazás eredményének ismertetése olyképpen fog törté-

telen átforrósodott a szíve: Bagossy Eta szerelmes volt bele. Nem értette, miként is történehetett, hogy már legalább húsz esztendeje nem jutott eszébe ez a kisvárosi lány, hogy nem gondolt ennyi ideig erre a szép emlékre, amely ebből a távlatból kincsnek, becsülni való emlékek tetszett.

És úgy érezte, hogy már nem haragszik Vargára. Mert a finnyás kisvárosi kisasszony nem Vargát, hanem őt szerette, mire az összeférhetetlen diák egyszer elbujt a patak partján a bokorba s onnan követ dobott rá, úgy hogy vér borította akkor Kedvessy homlokát. Hízelt a hiuságának ez a merénylet. Amint a hűsítő hideg tejet szűrőselgette, mintha friss tavaszi muzsika járt volna át: a szívében zsongtak a kisvárosi alkonyati séták, a csitirány szájának mandulaíze, a titkos levelezések, egy régi majális a tavaszvégi szagos akácerdőben. Vajjon mi lett Bagossy Etából... Edes fájdalom zsongította. Úgy érezte a lány illatát, villogó szemét, fiatalos, bájos önteltségét, mintha itt ült volna mellette most is. Pedig talán húsz esztendeig nem is gondolt rá. Mintha a diákeveknek ez a bolondos, varázsos regénye nem is zajlott volna le az életében.

Azon vette magát észre, hogy gyűrött, fáradt arcán mosoly melegszik. Egészen zavarba jött, mint aki nem ismer magára. Tanácstalanul bámulgatta a fiatal kiszolgáló kisasszony arcának hamvasságát és a tükörből feléje bámészkodó fagyó öreg emberre úgy tekintett, mint soha nem látott idegenre.

Riadtan, dadogva fordult a kiszolgálólány felé:

— Én most fizetek, aranyos jó kisasszony. Fölkelt az utcára.

A szűk utca végén át az égre nézett, amelynek alján épp most illant a semmibe, foszlott szét egy felhő. Kihuzta magát. Lassan, nyugodtan megigazította a nyakkendőjét s aztán komolyan, illedelmesen elindult a hivatala felé.

Ment dolgozni a hivatalba s háta mögött szikrázva nevetett a fényben a Duna.

ténni, hogy először a végeredményt hirdetik ki és csak aztután a részleteredményeket. A szavazatok összeszámlálásával a szavazás napján, április 10-én éjjel 11—12 órakor készülnek el a bizottságok. Lehetséges, hogy a nehezen megközelíthető alpesi falvakból eddig nem érkeznek be az eredmények, de így is valószínű, hogy még az éjszaka megállapítható lesz a népszavazás végleges eredménye.

AZ ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KÉPVISELŐHÁZA ELISMERTE AUSZTRIA CSATLAKOZÁSÁT

Washingtonból jelentik: A képviselőház elismerte Ausztria és Németország egyesülését és ezzel kapcsolatban a kormány elhatározta, hogy a bécsi amerikai követséget főkonzulátussá alakítják át. A washingtoni külügyminisztérium egyben értesítette Berlint, hogy a jövőben az osztrák adósságok teljesítését a német kormánytól várják.

NEM IGAZAK A SCHUSCHNIGG MEGŐRÜLÉSÉRŐL ÉS SKUBL VOLT RENDŐRSÉGI ÁLLAMTITKÁR ÖNGYILKOSSÁGÁRÓL TERJESZTETT HIREK

Berlinből jelentik: A német távirati iroda közli, hogy Schuschnigg őrizetét annyira csökkentették, hogy sem katonai, sem rendőri közegek nem állnak háza előtt, csak néhány titkos rendőr lát el észrevétlenül figyelő szolgálatot

A HABZÓ FOGPÉP

a szemközti épület előtt. Egy Kohen Iván külföldi állampolgárságu zsidó újságíró kiutasítottak, mert a napokban *Yvas* álnévvel a *Paris Soir*-ban azt írta, hogy Schuschnigg megőrült. Ebből a hírből egyetlen szó sem igaz. Hasonlóképpen megcáfolták azt a külföldi hírt is, hogy *Skubl* volt rendőrségi államtitkár öngyilkos lett volna.

SCHUSCHNIGG TITKOS IRATGYŰJTEMÉNYE LONDONBAN

Londonból jelentik: A *Daily Herald* szerint Londonba szállítják Schuschnigg titkos dossziéját, melyben a Ausztriára vonatkozó titkos iratok vannak összegyűjtve. Ebben a dossziében van a berchtesgadeneri találkozó egyik írásos dokumentuma is.

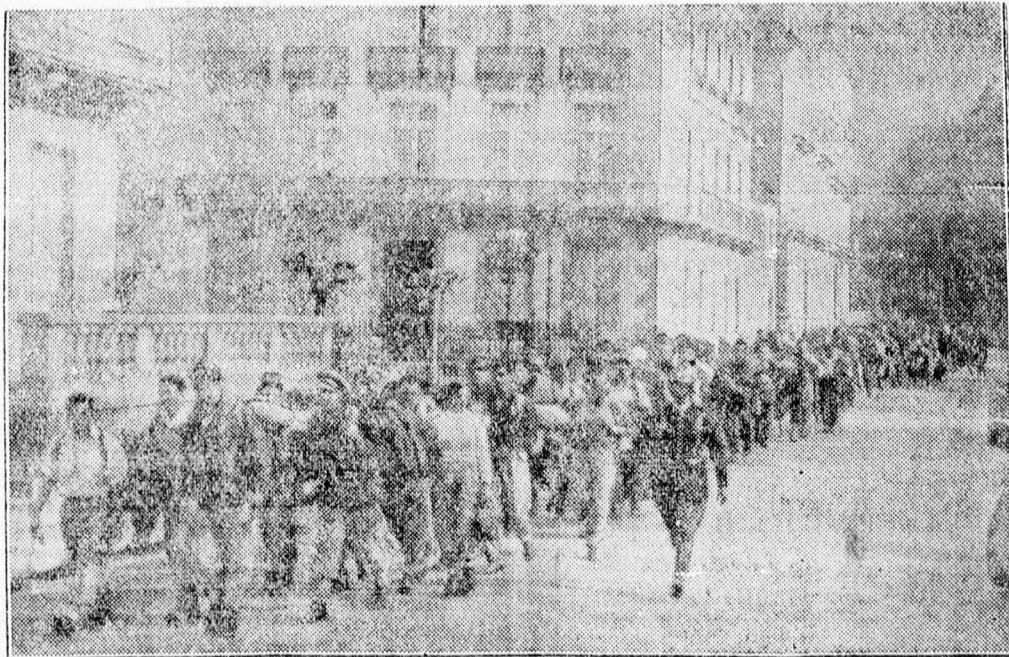
Kataloniából a köztársasági elnök és több magasrangú tisztviselő családja francia területre menekült

Franciaországban aggódnak a spanyol köztársasági haderő várható átmenekülése miatt

Perpignanból jelentik: Szerdán Cereberebe sok kataloniai gépkocsi érkezett hivatalos személyiségekkel és magasrangú tisztviselők hozzátartozóival. Közöttük van Companys elnök felesége és leánya és az új munkaügyi miniszter családja is.

Párizsból jelentik: A sajtó komolyan és élénk aggodalommal számol be azzal a lehetőséggel, hogy a spanyol nemzeti haderő újabb előnyomulása következtében a köztársasági

haderő jelentékeny része Franciaországban fog ideiglenesen menedéke keresni. Az *Epoque* luchoni tudósítója utal arra, hogy Lerida elfoglalása óta a várostól északra operáló köztársasági hadak előtt csak a Franciaországba vezető egérút áll nyitva. Hír szerint a barcelonai kormány is arra készült a hadvezetőséget, hogy ezt az utat válassza. Így sikerül megmenteni emberanyagát és a menekült csapatokat a francia kormány utóbb visszaküldi Kataloniába.

Nagy tömegekben menekülnek Spanyolorszábol a kormánycsapatok tagjai. Képünk a menekültek hosszú sorát mutatja a határ közelében lévő Luchon város utcáin.

A Blum-kormány pénzügyi javaslatát a képviselőház igen csekély többséggel megszavazta

Erős bírálat a kormány és a Népfront külső és belső politikája ellen. — A radikális párt fele tartózkodott a szavazástól. — A szenátusban biztos a kormány bukása

Párizsból jelentik: A képviselőház szerdai ülésén a szocialista parlamenti csoport elnöke, Gouin Felix szólalt fel elsőnek. Pártolta a kormány pénzügyi javaslatát. Arra utalt, hogy a szocialisták nem bíznak többé az egyéni szabadságra és a magántulajdon sérthetlenségére alapított pénzügyi politikában; a liberalizmus helyett az állami irányítást kívánják. A kormány javaslata megfelel ennek a követelménynek.

A következő szónok Flandin volt miniszterelnök, a francia polgári pénzügyi politika megújításának a legtekintélyesebb szószólója. A középpártok az ő vezérével alatt várják a

nemzeti egységkormány létrejöttét, kinek külpolitikai felfogása is teljesen egyezik a Chamberlain-féle angol irányzattal, s az angol pénzügyi körökkel is legerősebb összeköttetései vannak. Flandin különösen mondotta, hogy a kormányelnök teljhatalmat kért s a pénzügyi terveket a parlamenti megvitatás alól ki akarta vonni, holott korábban a Chautemps-kormány felhatalmazását éppen a kormányelnök pártja akadályozta meg. Pedig Chautemps az eddigi pénzügyi politika polgári irányelvei megtartásával, azok hatályosabb kifejtésével akart javítani a pénzügyi helyzeten, míg amit Blum-kormány akar, az teljes szakítás a polgári pénzügyi iránnyal.

A kormány háborús külpolitikája és a belföldi munkazavarok

Flandin bírálta a kormány általános politikáját és a kormányt okolta az ország káros helyzetéért. Kérdezte, miért nem törekszik a kormány arra, hogy általános megegyezést kössön a többi államokkal és így véget vessen a zavaros korszaknak. Miért nem törekszik a belföldi helyzetben is a munka és a megnyugtató politikájára, hogy így megkönnyítse a gazdasági újjáéledést? A jobboldali és középpártok éppen azért nem csoportosulnak a néparcvonal körül, mivel látják, hogy

a kormány politikája a nemzetközi ellentétet kiélezését mozdítja elő s a belföldi munkahelyzetet is földolozza a marxista világírány kedvéért. A kormány javaslatai tisztán pénzügyi szempontból is végzetesek a nemzetgazda-

ságra nézve, mert nyílt vagy burkolt inflációt okoznak, a bankjegyek véget nem érő szaporítását idézik elő.

Blum miniszterelnök ekkor közbeszólt s hosszú vitát folytatott az „infláció” szó értelméről. Ezek során azt állította, hogy a külföldre menekült nyolcvanmilliárd frank hazatérése is inflációt jelent.

Flandin helyreállította az infláció helyes értelmét s kifejtette, hogy az aranyérték nélküli bankjegyszaporítás, a pénz elértéktelenedése az infláció. Hangoztatta, hogy a kormány ilyen értelmű inflációt idéz elő úgy a pénz, mint a hitel tekintetében. Az ilyen pénzügyi politika szerencsétlen eredményét mindenki láthatta az Egyesült Államok esetében.

Vagy fegyverkezés, vagy népióléti irányú állami gazdasági rendszer

A Blum terve állambukást jelent

A délutáni ülésen Pietry volt miniszter beszélt elsőnek s hangoztatta, hogy a kormány pénzügyi intézkedései súlyosbítni fogják az ország gazdasági helyzetét. Nem lehet egyszerűre fegyverkezési politikát folytatni és ugyanakkor az elmaradt szociális intézkedéseket gyors ütemben pótolni. Viszont az is bizonyos, hogy az eddigi liberális gazdasági elveket változtatás nélkül fenntartani nem lehet, hanem a népióléti kívánalmak szerint az államnak irányító befolyást kell gyakorolnia.

Utána Paul Reymund, volt pénzügyminiszter beszélt.

— *Tudatában kell lenni annak, — mondotta. — hogy Franciaország elszegényedett ország és Franciaország veszélyben levő ország.*

A volt miniszter ezután felemlítette, hogy a német munkások hetenként 47 órát dolgoz-

nak, az angol munkások 44 órát és a francia munkások csak alig 38 órát. Nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy a hadiipar rohamos fejlődése általános fejlődést jelentene. A szónok ezután tiltakozott az ellen, hogy a Blum-kormány a pénzfelhígítás eszközéhez nyuljon. A pénzfelhígítás külföldi ellenőrzését, a valutapiac ellenőrzését és az angol-francia-amerikai hármass pénzügyi egyezmény bukását jelentené.

— A tegnapi vita során — folytatta Paul Reymund, — valaki azt mondotta, hogy a Blum-féle tervezet egyet jelent a forradalommal. Szerintem sokkal többet jelent: a bukást jelent!

Ezután következett a szavazás, amelynek eredményeként a kamara 311 szavazattal 250 ellenében elfogadta a Blum-kormány pénzügyi javaslatát; 42 képviselő tartózkodott a szavazástól.

A szavazás eredménye megfelel az általános várakozásnak, de egyben azt mutatja, hogy a népfront egysége megbomlott. A radikális párt fele a Blum-kormány mellett szavazott, a másik fele részben ellene szavazott, részben tartózkodott a szavazástól. A Blum-kormány többségéhez tartozó kisebb pártok szintén nem mutatkoztak egységesnek. Egvrésük az ellenzékkel szavazott és voltak, akik nem vettek részt a szavazásban. A radikálisok láthatóan nem akarták vállalni a kormánybuktatás felelősségét.

Lehetséges, hogy a pénzügyi javaslatok szenátusi tárgyalására egyáltalában nem is kerül sor, mert esetleg a szenátus már a sztrájkokkal kapcsolatban bejegyzett interpellációk során le-szavazza a kormányt.

Londoni levél

Vasárnapi színház, mr. Stokes-Stokowsky meg egy angol híradó

London, április hó. Miután Angliában a vasárnap nem csupán munka-, hanem bizonyos vonatkozásokban szórakozás szünetet is jelent, a vasárnapi színházadások merőben eltűntek a hétköznapiaktól. Általánosságban ugyanis csukva tartják kapukat vasárnapokon a színházak, ahol azonban mégis játszanak, ott speciálisan „vasárnapi”, azaz erkölcsnemesítő tartalmú darabokat hoznak színre.

Mult vasárnapon premiert hirdettek az Ambassador-ban. „Light on Sulva” volt a darab címe és nő — Mary Pakington — írta, azzal a céllal, hogy rámutasson mindazokra a tragédiákra, amelyek zseniális mérnöknek emberitő háborús találmányai — még béke idején is — okozhatnak. Esztendő őta dolgozik állami rendésre gyilkos találmányán a darab hőse és egy világító toronyban — melynek magányába követek őt fiatal felesége, sógora meg a hú öreg cseléd — kísérletezik rögtön ölé sugaraival. A torony őre és annak kieleánya a további szereplők, akik az előbbiekkal együtt állandó rettegésben várnak valami felsőbb büntető igazságszolgáltatásra, mert bár valamennyien gyűlölik a Nagy Találmányt, csakis azért, mert keletkezésének önkéntelen tanúi: bűnrészeseknek érzik magukat. Az igazságszolgáltatás nem késik: egymás után csap le a világítótorony kis társadalmára halálos szerencsétlenség, családi drámák formájában. Végül, miután a hőse önmagával is meghasonlik és darabokra akarja törni gépét, hosszú évek munkájának eredményét, — utolsó pillanatban titokzatos események következtében ébred rá a gyilkos készülék áldásos tulajdonságára. Lemondva az államtól ígért óriási jövedelméről megengesztelődve fordítja ezután találmányát: kizárólag gyógyító célokra. Sulva világítótoronyba pedig visszatér a nyugalom és a béke.

Legérdekesebb része a darabnak az állandó teázgatás. Vagy huszszor szervizozott be teát a hú öreg cseléd és mindig a legesetebb drámák pillanataiban, mintha ezzel a kedélyes aktsussal igyekezne levezetni a szörnyű izgalmakat. Szerencsére a nézőtérben is izletes teákat osztogattak, úgy látszik, ugyanebből a célból. Előadás után meg is kérdeztük az ünnepeit szerzőt, hogy miért is teázgatja folyton szereplőit. „Máskülönben nem hinnék el, hogy igazi angol írta a darabot” — volt a mosolygós és büszke válasz.

Eppen Stokowsky és Greta Garbo házasságáról pletykáltak egy előkelő londoni társaságban, miközben a házigazda — az angol kormány egyik kitűnő tagja — következő kérdéssel fordult a sorok közé: „Remélem tudja, hogy Stokowsky angol ember és tulajdonképpen Stokes-nek hívják?”

— ???
„Régi előtétel nálunk, hogy angol ember minden lehet, ám nem lehet komoly muzikus s így, ha mégis akad közöttünk egy-két nagy zenesz. ezek — hogy higgyenek neki — idegen hangzású nevet kénytelenek felvenni. Ezért változtatta lengyelesre nevét Stokes és ezért történt közvetlenül háború előtt olyan tragikomikus eset egy másik zseniális karmesterünkkel: Camerun-nel. Impresszáriója német nevet követelt tőle s ő mitsem sejtve, Hindenburg-ra cserélte fel nevét. Óriási sikereket ért el ilyenformán, de sajnos csak rövid ideig, mert közben kitört a világháború és mint Mr. Hindenburg, persze elvesztette népszerűségét, sőt lehetetlenné vált. Hogy hova tűnt azóta, fogalmunk sincs. Egy biztos. Soha nem hallottunk többé róla. Az az angol előtétel, mely annyira leköcsinyíti zenei tehetségünket, tette tönkre őt...”

Van Londonnak egy filmszínháza, ahol kizárólag híradókat játszanak. Ezek a híradók azonban nem nemzetközi, hanem egyedül angol aktualitásokat hoznak. Csupa rövid és érdekesen lokális jellegű darab, amelyek közül legújabbnak az „Elszegényedett angol gentlemanok” címűt találom. Régi miliójában látjuk először Anglia mostanában elszegényedett nagyurait: fal-kavadasztat közben vagy pompás kastélyukban reggelizni, vagy éppen amint ragyogó tarsaságot tartanak vendégül termeikben. Azután a nagy változás dobra kerül az ősi birtok, hiénák hordják szét a felbecsülhetetlen értékű családi kincsüket. Utolsó kép: a dolgozó főúr. Ugyanazok a dallás fiatal lordok, akik még az első jelenetekben fal-ka után vadásztak és mérhetetlen javak fölé rendelkeztek, most bankok iróasztalaival fölé görnyednek, magas létrák tetején állami könyvtárakat rendeznek, sőt az egyik overalban szereli az autót egy kis gyárban.

Kegyetlen dolognak tűnik ez — sugja oda angol szomszédom — pedig tulajdonképpen ropantul humánus. Valóságos kis vagyont kaptak ezek az urak azért, hogy engedték magukat így lefilmezni... Egy ideig nyugodtan élhetnek majd belőle. Fejsegélyezési akció volt ez a számunkra...
m. ö. k.

Alja Rachmanova:

Halhatatlan szerelmes
(Tolsztoj házassági tragédiájának regénye.)

Dante kiadása.

Ara 202 Lei és portó.

Kapható: könyvostályunknál.

Bécs felkészült a népszavazásra!

A „Grosskamftag“-ok leghatásosabb agitációs eszköze az osztrák legionisták hazatérése

— Beszámoló a volt császárvárosból — két nappal a népszavazás előtt —

Bécs, április hó. Négy esztendeje is elmúlt már, hogy először találkoztam az osztrák légióval. A Saarvidékről jövet, Nürnberg egyik külvárosában akadt meg a szemem hatalmas árbcocok, amelyeken piros-fehér-piros osztrák lobogók az akkor még szokatlan dísz viselték: a fekete horogkeresztet. A híres Faber ceruzagyáros egykori palotájából alakított S. A.-főhadiszállás mellett robogott el az autó, amikor az érdekes lobogók fellütek s az árbcocok tövében ott sorakoztak az osztrák légionáriusok katonás kőbarakjai.

1934 január elején számoltam be erről a találkozásról. Az *Österreichische Legion* jövőjét akkor még csak megmosolyogták európa-szeret, „landesflüchtig“ szökevények, körözött puccsisták voltak a légionisták a bécsi rezsim szemében és sokáig tartott, amíg a „braune Pest“, a „barna pestis“, gyűlölködő jelzője, — amelyet éppen most emlegetett maró iróniával Göring tábornagy, — átszelődött a „betoni nacional“, a „hangsúlyozottan nemzeti“ kifejezéssé a bécsi politikai szótár terminológiájában.

Azóta a diadalmas horogkereszt jegyében ünnepele már Bécs, a régi piros-fehér-piros plusz horogkeresztes zászlók kiszorultak a külvárosokba s április 10-re onnan is el fognak tűnni, hiszen a zászlógyarak váltott munkáscsapatokkal gyártják éjjel-nappal az új lobogókat a patinás bécsi barokkpaloták és modern kockaházak számára. A légionisták pedig, akik a steini fegyház zárkúit, a gyűjtőtáborok drót-sövényeit kikerülve jutottak el német földre, a nemzeti szocializmus legkipróbáltabb harcosai lettek. Karintiai és stájer, tiroli és salzburgi parasztlégények, gráci, bécsi és linzi diákok, — orvosok, mérnökök, jogászok, tisztviselők, kereskedők és iparosok szöktek át a légióba, valamennyien olyanok, akik életet és egzisztenciát kockáztattak már meggyőződésükért. Ők voltak azok, akik óriási horogkereszteket csempeztek városháztornyok tetejére, magasfeszültségű vezetékekre, ők gyűjtötték az alpesi tartományok hegyesúcsain nyári estéken a házmagas horogkeresztmáglyák tüzeit, ők vették részt minden demonstrációban, — meztelen felsőtesttel, amikor eltöltötték a barna inget, — hosszú esztendőkön át nem térhetek vissza szülőföldjükre, SA- és SS-alakulatokba, a nemzeti szocialista pártszervezet legkülönbözőbb tagozataiban szolgáltak, de mindig együtt maradtak az osztrákok, mert várták a hazatérés napját.

A márciusi fordulat után nem térhetek rögtön haza. Felettes parancsnokságaik csak most adtak engedélyt a visszatérésre. Lutze SA-fővezető szigorú és határozott utasításokkal látta el a hazatérőket s kisebb csoportok, a freilassingi légionisták, már megérkeztek. Az első nagy, ünnepi fogadtatás szomba-

ton volt meg Bécsben, amikor a westfáliai táborból megjött 8000 motorizált légionista. A még hátralevő népszavazási „Grosskamftag“-ok egyik leghatásosabb agitációs eszköze most az osztrák légionisták hazatérése..

A bécsi 13 vértanu

Nagyszabású emlékünnepekre készülnek a bécsi tizenhárom nemzeti szocialista vértanu sírjánál is. A levert puccs áldozatai Ernst Frike, Friedrich Wudnig, Josef Hackl, Ludwig Maitzen, Franz Edner, Otto Planetta, Franz

Göring, a „vas-ember“ és a „doktor“

A volt császárvárosban egyébként napról-napra újabb és újabb látványos események zajlanak le. Népszavazásról tulajdonképpen beszélni sem lehet a szónak eredeti értelmében, annyira kézenfekvő, hogy „Ja!“ lesz a válasz a feltett kérdésre. Csak azt kell tárgyilago-

Göring.

san leszegezni, hogy szemmel láthatóan nyeri meg a tömegeket a hitleri gondolat: a birodalomból érkező küldöttek szónoklatai nem pohárköszöntők, hanem tényértékű bejelentései az országépítésnek. Jellemző példa, hogy egy régi bécsi ismerős (ötvenéves fülörvos az illető) kijelentette: „Eddig csak a Rathaus-torony tetején láttunk vasembert, most igazi, eleven, vasból teremtet embert ismerünk meg Göring személyében!“

A Göring-látogatás mély nyomokat hagyott hátra. A lapok felsorolták, hogy a marsall nem kevesebb, mintegy tizenegy fontos és igen-igen magas pozíciót tölt be és az utcai tömegek így reagáltak Göring beszédére:

„Der Hermann wird's schon schaffen! A Hermann majd győzi ezt is!“

Holzweber, Hans Domes, Hans Leeb, Erich Wohlrab, Franz Saureis, Franz Unterberger, Rudolf Erlbacher haláluk után különböző megtiltásokban részesülnek a győzelmes mozgalom részéről. Hír szerint nemcsak dízsír helyet kapnak, hanem vagy kollektíve, vagy külön-külön utcákat neveznek el róluk.

A felsorolt 13 vértanu azonban csak kis töredéke a nemzeti szocialista veszteséglistának, hiszen éppen Hitler kampány-nyitó nagy beszéde nyomán most minduntalan felsorolják az elszenvedett veszteségeket: egyedül Bécsben 30 nemzeti szocialistát akasztottak fel s 400 meggyilkolt és 2500 agyonlőtt áldozatot tartanak nyilván a párt-lajstromok.

Göring népszerűsége közvetlenül a Hitler iránt tanúsított rajongó lelkesedés után következik. A harmadik: Göbbels, a propaganda-miniszter, hivatalos cikkekben: „Berlin legyőzője“, népszerűen: „der Doktor“.

Gauleiter és a bécsi kedélyesség

A nagy bécsi apparátus lelke azonban Bücke Gauleiter. Hitler ausztriai megbízottja, aki igen nagy sikert aratott három legutóbbi rendeletével. Az elsőben véget vet a denunciacióknak: „egész sereg ember abban látja hivatását, hogy a régi rezsim embereit feljelentse s mint veszedelmes állam-elleneseket fogságba juttassa.“ Bücke kijelentette, elérkezett az idő, hogy hagyják már békében a kis csip-csup volt Unterführereket. A másik rendelet „az eddig-nél valamivel gyorsabb tempót“ ír elő. Nem akarja — teszi hozzá — megzavarni a kedélyességet, amelyet megtanult becsülni, — a népszavazás után már jöhet megint a Weaner Gemütlícheit, de addig: tessék éjjel-nappal dolgozni!

A harmadik rendelet a díszbankettek és ünnepi lakomák ellen emel vétőt. A nyomor és éhség oly nagy még egyes néprétegekben s ezeken a díszvendégségeken legtöbbször éppen azok nem vehetnek részt, akik a múltban áldozatokat hoztak, úgyhogy az alája tartozó szervezeteiket „felmentik“ a bankettek való részvételétől.

Az árdragítók ellen

Kevésbé kedélyesebb a többi új rendelkezés hangja. Nagy megnyugvást keltett a bécsi háziasszonyok körében például az a kimért és kemény rendelet, amely a márka- valutára való áttéréssel kapcsolatban szigorúan megtilt minden árdragítást, még a „felfelé kerekítés“ formájában is. „Árdragítással szemben kiméltelenül eljárunk, minden esetet azonnal nekem kell jelenteni.“ Ezzel kapcsolatban birodalmi biztost is kap Ausztria „nemzetgazdasági károk

Zarándokvonat — a nemzetközi — **Budapestre**
eucharisztikus kongresszusra

Utlevél nélkül! május 24-től 29-ig. :: Jelentkezni lehet minden **Utlevél nélkül!**
plébánián. :: Jelentkezési határidő április 10.

megakadályozására és indokolatlan árdrágítások meggátolására."

Hitler-párti legitimisták

Erdekes bécsi jelenség a Hitler-párti legitimisták csoportja. Ez így értendő: a Császárhű Népmozgalom vezetője, Martinides őrnagy bejelentette, hogy Habsburg Ottó 1937. december 11-én elismerte az osztrák köztársaságot. A

Béke az Egyházzal!

A püspöki kar nyilatkozatáról rövidesen csak ennyit: az osztrák társadalom egész keresztmetszetén végesvégiig egyhangú a vélemény, hogy a hitlerizmus és a katolikus egyház közfogsága felér egy második Anschlussal s világpolitikai következményei az esetleges XI. Pius-Hitler-találkozó Rómában a legszebb reményekre jogosítanak

A marxisták felé...

A marxisták felé újabb gesztusokat tett Neubacher mérnök, Bécs polgármestere: a közlekedési vállalatok 1032 munkása előtt ünnepélyesen visszahelyezett munkahelyükbe harminc munkást, akiket az előző rezsim marxista magatartás miatt elcsapott. Március 12-ike óta egyébként Bécsben már 18.475 munkást állítottak be újonnan munkába.

Az építőmunka terén nagyszabású utépítésre készülnek: öt bekötő autótutát terveznek 1100 kilométer hosszúságban s ezzel 25.000 munkást juttatnak keresethez. Az új úthálózat a következő mértékben rövidíti meg az utazás időtartamát: Bécs—Nürnberg öt és fél óra, Bécs—München 4 és fél óra, Bécs—Innsbruck 25 óra lesz az új autótutakon.

A marsall 17 pontja

A „tettek szocializmusának“ nevezte Göring az építőprogramot, amely 17 pontban öleli fel a tennivalókat: a schilling előnyös beváltási árfolyamának megállapítása, a vámsorompók megszüntetése, laktanyák, repülőterek építése, új termelési ágak feltárása, a Tauern-hegységben új vízi-energiaművek létesítése, a természeti kincsek rendszeres kiaknázása, petrooleumkutatás, vegyi iparfejlesztés osztrák szén felhasználásával, műanyaggyárak szervezése, a fatermelés racionalizálása, új autótutak, Dunahidak, vasútvonalak építése, mezőgazdasági reformok.

A bejelentett programot azon nyomban követték a végrehajtási utasítások s a munka csaknem minden frontszakaszon meg is indult már.

Egymilliárd arany és valuta

Közgazdasági körök információja szerint Németország kerek félmilliárd schilling aranyat és devizát vett át a volt Osztrák Nemzeti Banktól. Jelenleg a magánosok arany- és

köztársaság azonban 1938. március 11-én megszűnt, úgyhogy ettől a naptól számítva minden császárhű osztrák fel van oldva monarchista fogadalmi alól. Így tehát — ér véget a gondolatmenet, — a császárhű őrnagy április 10-én igen-szavazatával mond köszönetet Hitlernek, aki polgárháborútól mentette meg az országot s utasítja a népmozgalom tagjait, hogy hódolattal hajtsák meg a kétféjű sasos lobogókat a Führer előtt.

valuta-átvételének beszolgáltatása van folyamatban. Bankpénztárak előtt sorba állnak az emberek s beszolgáltatják a birtokukban levő aranyat, a „vastartalékként“ őrzött valuta-bankjegyeket s jól tájékozott becslések szerint magánkézből legalább újabb félmilliárdot jelent a német Reichsbank számára. *Előkelő külföldi szakértők nyíltan elismerik, hogy az Anschluss nemcsak a nyersanyagellátás és népelemezés, hanem a devizataralékok terén is várattal nagy nyereséget hozott, úgyhogy ez rendkívüli segítséget jelent a birodalmi kormány számára ausztriai felépítési tervéhez.*

Angol hadikincs Százötven évvel ezelőtt elmerült aranykincseket akarnak felszínre hozni

Amszterdam, április hó. A holland partok mentén, Terschelling közelében, 140 évvel ezelőtt, hatalmas viharban elsüllyedt a Lutine vitorlás, amely töméntelen hadikincset szállított a brit világbirodalom számára. Abban az időben Németalföld háborús viszonyban állott az angolokkal és a hollandusok természetesen hadi zsákmányuknak tekintették a hajó aranyrakományát, annyival is inkább, mert a katasztrófa helye az ország felségjogai alá tartozó tengerszávon belül volt. A béke helyreálltával III. Vilmos holland király előkelő gesztussal lemondott a kincs tulajdonjogáról és felajánlotta azt az angol királynak. A hajórakomány a Lloyde-társaságnál volt biztosítva, az angol korona tehát a kárösszeg megtérítése után a Lloydsnak engedélyezte a kincskeresés jogát. Ettől az időtől kezdve szüntelen kísérlet történt a hajóroncs felkutatására, igen sok kalandort vonzott a gyors meggazdagodás reménye, milliókat nyelt el a veszélyes vállalkozás, de némi eredményt csak kétféle sikerült elérni, 1801-ben és 1857-ben összesen 100 millió lei értékű aranyrudat hoztak felszínre, ez azonban csak töredékre sze a mesés aranyrakomány, mert kerekén 2 milliárd leire becsülik a Lutine kincsét, érthető tehát, hogy évről-évre újabb kísérletek történnek a hajóroncs felkutatására.

AZ ELSÜLLYEDT HAJÓ BELSEJÉBEN KERESIK A ROPPANT ARANYU KINCSET

Most, úgylátszik, végleg megoldódik a kiemelés problémája. A hatalmas keletindiai holland önbánya-vállalat, a Billiton Maatschappij, a legmodernebb eszközökkel látta hozzá, hogy a roppant aranykincset, amelynek még az elsüllyedt hajó belsejében kell lennie, felszínre hozza. A Lloyds máris átruházta a kutatás jogát a hol-

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

április 29 — május 9.

1800 kiállító, 7 külföldi állam hivatalos részvételével.

TELEVIZIÓ!

Repülőgépkiallítás, divatbemutató, rádióüzenet közvetítés rövid és hosszú hullámon, építőipari tőzsde, kongresszusok, stb., stb.

50 %-os utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak a visszautazásra IV. 29-től V. 19-ig, ha a felutazás IV. 19—V. 9. között történt. A MAV vonalain Budapestre IV. 19-től V. 9-ig, visszafelé IV. 29-től V. 19-ig.

Vízummentes határátlépés.

Vásárigazolvány egyenként 120 leiert kapható az Európa utazási Iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

land vállalatra és rövidesen megkezdik a munkálatokat. Alkalmam volt beszélgetni J. van der Broek-kal, a Billiton Maatschappij igazgatójával, aki a nagyjelentőségű vállalkozásról a következőket mondotta:

— Most készült el vállalatunk számára a világ legnagyobb tengeri kotrógépe, a „Karimata“, ezzel akarjuk a kincset kiemelni. Az eddigi próbálkozásokat már elhárította meg, hogy az Északi-tenger nagyon viharos és a munkákat többnyire abban az időpontban kellett abbahagyni, amikor a kincskeresők már közel voltak céljukhoz. A Karimatát olyan remekül építették, hogy a legnagyobb viharok állja, az egyszer elkezdett munkát tehát folytatni tudjuk. A mi tengeri kotrógépeink egész éven át dolgoznak a keletindiai Billiton-sziget partjain és a munkában fennakadás még sohasem történt. Igaz, az Indiai óceánban ez a része viharmentes zónában van, de a kotrógépek az igazi próbát kiállják akkor is, mikor Hollandiából, hosszú tengeri uton Indiába vontatjuk őket. Egy ilyen ut feléig is eltart és különösen a Biscayai-öböl és a Vörös-tenger gyakran próbára teszi a kotrókat.

JUNIUSEAN KENZDIK MEG A KIEMELÉSI MUNKÁLATOKAT

— Junius elején akarjuk megindítani az arany kiemelésének munkálatait és minden reményünk megvan a sikerre. A hajóroncs tizen-nolc méterre fekszik a tenger színe alatt. Ez nem nagy mélység, de a tengerfenék viszonylag igen hátrányos, sok az iszap és erős kotrásra van szükség. A Karimata kotrasi mélysége harminc méter, acéllétrája ugyanilyen hosszú, nem látom tehát semmi akadályt annak, hogy a második évszázad óta hozzáférhetetlen aranykincs kezünkbe kerüljön. A homokos iszap kotrása a mi gépünknek gyermekjáték. Billiton mellett nehéz agyagtalaj a tengerfenék ezt kell felhozni a kotrógépek az ónerek nyeresé céljából. A Karimata teljesítőképessége óriási, négyezer köbméter óránként, a munka tehát gyorsan haladhat. Az angolok hajója, a Lutine, az akkori időknél megfelelően, teljesen fából készült, könnyű lesz hát a roncsot ezérbontani.

— Érdekes, hogy az Indiában működő kotrógépek legfőbb akadálya óriásfátókörök eltávolítása, de ezzel is megbirkóznak. A trópusi famaradványok egykori keményfa-öserdőkől származnak és előfordul, hogy buvárokkal kell felrobbantani a hallatlanul erősen kapaszkodó gyökérszálakat. Reméljük, hogy néhány hónap alatt a feladatot megoldjuk és a világ legnagyobb kotrógépe elindulhat indiai útjára. Ez az út, ha nem is olyan érdekes, de mindenesetre veszélyesebb lesz, mint az angol hadikincs kiemelése. G. H.

JÖJJÖN TAVASSZAL ITALIÁBA. A Magyar Lapok ezidei nagy olaszországi társasutazását az Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolja össze. Ez a társasutazás valóban eseményszámba megy és mindazok ellenére olyan olcsó, hogy azon a szerényebb anyagiak fölött rendelkezők is, minden nagyobb megöröklés nélkül részt vehetnek

A böjti idényre

nagy választék: füstölt, sós, szárított halakban, mindennemű csemege-sajtok, turók, naponta frissen érkezett teavaj. Gyümölcs- és főzelék-konzervek stb. Etelolajok bel- és külföldi likőrök, asztali- és csemegeborok, pezsgők.

Kérjük a n. é. közönség szíves látogatását dúsan felszerelt üzletünkbe,

Oradea, Piața Unirii No. 2.

volt Janky Antal cég helyiségében

kiváló tisztelettel:

MEZEY JÁNOS

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Jradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 le. Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér. Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Claji szerkesztő: **Sulyok István**

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt nyugati-északnyugati szél, változó felhőzet, helyenként, főleg északon kisebb esők, éjjel még több helyen gyenge fagy, a nappali hőmérséklet alig változik.

Időjárás Ciuchan. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A márciusi szép napfényes időt, mint ország-szerint, itt is téli idő váltotta fel. Havazott, havas szélhűvös támadt, esett az eső; ez a szélsőséges időjárás alaposan lehűtötte a levegőt. Végre valamelyest engedett, de még most sem tértek vissza a márciusi melegre. Hűvös, szeles, változó felhőzetű esőrehabáló időjárás van Ciuchan. ami a kert és mező munkát is megakasztotta. Így a természet ébredése is késik. Az orgona- és egresbokrokon látszik valamelyes rügyezés. A gyöngyvirág és bazarosza már kibújtak a földből.

A IASI EGYETEM EDENT AJÁNLIJA A REKE NOBEL-DIJRA. Bucaresti. Saját tud. A Iasi egyetem irodalmi és bölcsészeti karának tanári tanácsa egyhangú határozattal Anthoni Edent, Nagybritannia volt külügyminiszterét ajánlotta az 1938. évi Nobel békedíjra.

Ciucmegyében is van keresztgyermek **Öfelségének.** Mercurea-Ciuc. Saját tud. A Ghimes-völgyében, hála Istennek, bőséges a gyermekáldás. Karácsony János rachitisi csángógazdálkodó feleségének is nemrégén született meg a tizenharmadik gyermeke. Olvastak sokat arról, hogy ilyen szapora gyermekáldás alkalmával Öfelsége szívesen elvállalja a keresztapasságát az újszülöttnél. Nosza, kérését terjesztették Öfelségéhez a kabinetiroda utján és kérték: vállalja el tizenharmadik gyermekük keresztapasságát. Megemlítették, hogy Ciuc megyében Öfelsége még nem vállalt keresztapasságot. Ők lennének az első. Öfelsége teljesítette a szegény csángósülők kérését és utasította Eugen Rizescu alezredek-megyeifőnököt, hogy nevében és megbízásából keresztelje meg a kis „gyimesi vadvirágot.” Rizescu megyefőnök gépkocsival megjelent a községben és Öfelsége megbízatásának eleget tett. A keresztelői szertartás után átadta a csángó családnak Öfelsége ajándékát.

Tíz-tizenöt százalékos tarifaemelési jelent **be az új vasúti költségvetés.** Bucarestből jelentik: A román államvasutak új költségvetésének életbeléptetésére vonatkozó rendelettervezény életbe lépett. Az 1938-39. évi CFR budget végösszege ugy a kiadási, mint a bevételi oldalon 13,857 millió leire rug. A rendes bevételek a következő összegekben vannak előirányozva: Személyszállításból származó bevételek 3,350 millió lei, áruszállításból származó bevételek 7,620 millió lei, egyéb bevételek 551 millió lei; a postaszállításokból származó bevételek 30 millió lei; a pénzügyminiszteriummal kötött egyezmény révén származó bevételek összege 45 millió lei; többi bevételek 600 millió lei. A rendes bevételek végösszege tehát 12,196 millió lei. A rendkívüli bevételek között szerepel a 10 és 15 százalékos tarifaemelésből előirányzott 1,681 millió lei. A kiadási tételek között a gördülő anyag javítására, amelyeket a magánvállalatoknak adnak ki, 1,012 leit irányoztak elő. A rendkívüli kiadások sorában szerepelnek többek között a következő tételek: új vasútvonalak, hidak, alagutak, stb. építésére 233 millió lei, a gördülőanyag-állomány kiegészítésére 258 millió lei, az autóbussz-szolgálat investíciójára 98 millió lei.

Nagyarányu utjavítási munkák kezdődnek **Treiscanue megyében.** Tg.-Săucea. Saját tud. A megye területén levő utak elhanyagoltsága miatt általános volt a panasz a most megkezdéssel látják az emberek, hogy úgy az országúton, valamint a megyei és községi utzakaszon is nagyarányu utjavítási munkákat kezdenek.

A kedden délután vizsgára állott mercurea-ciuci kisebbségi ügyvédek sikerral tették le a nyelvvizsgát. Saját tud. Előző híradásunkban jelentettük, hogy a ciuci Ügyvédi Kamara megkezdte kisebbségi tagjainak nyelvvizsgáztatását. Kedden délután került vizsgára a vizsgázók második csoportja. A tizennégy kisebbségi ügyvéd közül tizenkettő sikerrel tette le az írásbeli és szóbeli nyelvvizsgát, míg kettő a vizsga elhalasztását kérte, betegség okából, illetve nyugdíjgye rendezése végett. A vizsgát néhány nap múlva folytatják. Ez alkalommal is tizennégy kisebbségi ügyvéd kerül bizottság elé.

HALÁLOSVEGÜ SZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT A SZIKLAOMLÁS. Bucaresti. Saját tud. A Piatra-Olt-Sibiui vonalon Jibla és Lotru állomások között a hegyoldalról hatalmas sziklák zuhantak le a vasúti sínre és egy vasúti munkást megölték.

Egyik Habsburg-főherceg szerencsés végü gépkocsi-balesete. Párizsból jelentik: Egyes külföldi lapokban hírek jelentek meg arról, hogy Habsburg Ottó főherceget Nizza közelében gépkocsi-szerencsétlenség érte. A Havas-írodának a steenockerzeeli kastélyból nyert értesülése szerint a hír nem felel meg a valóságnak. Ottó főherceg nem Nizzában, hanem Brüsszelben tartózkodik. Ellenben tény az, hogy Ferenc József főherceg, Lipót Salvator fia, Cannes közelében gépkocsijával szakadékbá zuhant. A főherceg azonban még horzsolást sem szenvedett.

MARLENE DIETRICH ÖTMILLIÓ LEI ADÓVISSZATERITÉSÉRT PERLI AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKAT. Los Angelesből jelentik: Marlene Dietrich, a híres filmszínésznő, a los-angelesi bíróság előtt indított az Egyesült Államok kincstára ellen és kb. ötmillió lei kereseti adó visszajezítését követeli. A művésznő azzal érvel, hogy 1931-ben s 1932-ben adómérseklésre lett volna igénye, miután kénytelen volt eltartani férjét, Siebert Rudolf német filmigazgatót, aki képtelen volt az Egyesült Államokban foglalkozást találni, mert egy szót sem tud angolul.

Közpénzek elikkasztása miatt elfogatási parancsot adtak ki egy volt megyefőnök ellen. Bucarestből jelentik: Hetekig tartó vizsgálat eredményeképpen a durosiori vizsgálóbíró tegnap előzetes letartóztatásba helyezte G. Bogdan volt megyei főmérnököt és Isac A. Halel volt megyei tanácsost, akikről bebizonyosodott, hogy közpénzeket sikkasztottak. A vizsgálóbíró Tascu Pucerea, volt durosormegyei prefektust is le akarta tartóztatni, miután róla is bebizonyítást nyert, hogy része van a közpénzek elikkasztásában. Miután azonban Tascu Pucerea prefektus Bucarestben tartózkodik, a vizsgálóbíró elfogatási parancsot adott ki ellene.

Zürichi zárlat. Párizs 13.51 fél, London 21.64 egygyed. Newyork 436 egygyolcad, Brüsszel 73.42 fél, Milánó 22.94, Amsterdám 241.35, Berlin 174.92 fél, Bécs — schilling 59.50, Prága 15.21, Varsó 82.20, Belgrad 10, Bucaresti 325.

Népszámláló gép. Newyorkból jelentik: A san-diegoi (Kalifornia) műszaki kiállításon érdekes „népszámláló” gépet mutattak be, amely a születések, halálozások, be- és kivándorlások számaidat alapján kizámítja bármely adott ország lakosságának számát bármely jövőbeli időpontban. A készülék megállapítása szerint az Egyesült Államok lakossága folyó év június elején elérni a 190 milliót.

Az aranycsempészési ügy újabb fejleményei

Az ügyvédi kamara felfüggesztette Xenit és Erlich ügyvédek — **Kindják-e az aranycsempészési ügy Franciaországban tartózkodó szereplőit?**

Bucaresti. Saját tud. Az aranycsempészési ügyben most azt a kérdést vizsgálják, hogy vajon a kiadási eljárás eredménnyel járhat-e? A nemzetközi megállapodások értelmében ugyanis ha a francia törvények szerint nem esnek ezek a cselekmények büntetés alá, akkor a kiadási eljárásnak nem lehet eredménye, a Párizsban tartózkodó tettesekre vonatkozólag.

A bucaresti ügyvédi kamara felfüggesztette Xenit és Erlich ügyvédek, akiket — mint megirtuk — letartóztattak az aranycsempészési ügyben.

A lapok közlik Alex Buzdugan-nak Bebe Alimanteanuhoz intézett levelét, amelyben az többek között a következőket írja:

„... Amennyit te tudsz erről az ügyről, annyit tudok én is. Azt kérem tehát tőletek, akik mindig barátaim voltatok és mindazoktól, akik annyi év óta ismernek, hogy szolgáltatások nem igazságot!”

Légvédelmi főpróba Satumaren. Saját tud. Ismeretes, hogy április 14-én országsszerte légvédelmi gyakorlatok lesznek. A gyakorlatokat Satumaren a vármegyei prefektus rendeletére több próba-gyakorlat vezeti be. Nemrég az összes közintézmények tisztviselőinek a jelképes légitámadás elől a pincékbe kellett menekülni. Szombaton általános légvédelmi főpróba lesz. Az utca egyes részein képzelt menedékhelyeket rajzolnak, ahová a közönségnek be kell húzódnia.

TIZ ZSIDÓ ÜGYVÉDET TÖRÜLTEK A BUCURESTI ÜGYVÉDI KAMARÁBÓL. Bucaresti. Saját tud. A bucaresti ügyvédi kamara fegyelmi tanácsa 10 zsidó ügyvédet törölt a kamara tagjai sorából, azzal az indoklással, hogy csalással iratkoztak be, anélkül, hogy megjelenne a román állampolgárságuk.

A színházi jegypénztárban egyórás hangversenyt rendeztek a fegyveres banditák. Newyorkból jelentik: „Ide a pénzszerény kulcsaival!” Igy kiáltott négy jólöltözött fiatalember Edward Jeromra, a newyorki Broadway egyik előkelő színház-jegyirodájának pénztárosára, amikor este egyedül volt irodájában. A pénztáros kezét előírászerűen feltartva, kijelentette, hogy a kulcsok az üzlet igazgatójánál vannak, aki csak egy óra múlva tér vissza. A négy rabló, piestolyait a pénztárosra szegezve, azzal válaszolt, hogy vár és nehogy a pénztáros segítségkialtása a közelben halhatók legyenek, énekelni kezdtek. A pénztáros később elbeszélte, hogy pompás technikával, kitünően iskolázott hangon, rendkívül élvezetes hangversenyt rögtönöztek, egymásután énekelve el a legnehezebb operáriákat. Midőn az igazgató visszatért, elvették tőle a kulcsokat, kiürítették a pénztárt és egy bucsunégyes élénklése után udvarias meghajlással távoztak ezer dollár készpénz zsákmányukkal.

Adomány. Horváth Ferencné részére Hazay Gyula plébános (Palota) 30 leit, M. I. (Oradea) 100 leit küldött kiadóhivatalunkba. Az összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

Ki jön velünk a szépséges

Olaszországba?

Ideit utunk egybeesik az Eucharisztikus Kongresszussal is.

Részvételi díj csak 5200 Lei

Nápolyi kirándulás 1150 lei.

Jelenkezési határidő: május 20. — Egyéni utlevél szükséges

Indulás: május 28-án.

* Feloldali hűdésben szenvedő betegeknek gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez rendszerint egy kis pohár természetes „Perenc József” keserűvizet, mert anélkül, hogy a betegnek a legesekélyebb mértékben is erőlködni kellene, a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Rágalmazás címén elítélték a „Salontai Lapok” szerkesztőjét. Oradea. Saját tud. Székely Armin a Salontai Lapok tulajdonosa lapjában cikket írt Rozvány Jenőről, akit egy nő ellen elkövetett erkölcsstelen támadással vadolt. Rozvány Jenő rágalmazásért feljelentette Székely Armint. Az ügyet a törvényszék első szekciója tárgyalta. Rozvány Jenőt dr. Patzkó Elemér ügyvéd képviselte. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Székely Armint és egyhónapi elzárásra, kétezer lei erkölcsi kártérítésre és háromezer lei perköltség megtérítésére ítélte. Székely Armin fellebbezést jelentett be.

ÖNGYILKOS LETT ANGHELESCU BUCURESTI EGYETEMI TANÁR. Bucuresti. Saját tud. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel Aurel Anghelescu bucaresti egyetemi tanár Str. Frumoasa lakásán, egylegőre még fel nem derített okokból, öngyilkos lett és két tubus szomnalint vett be s hogy még biztosabb legyen az eredmény, egy kis törrel többször meilbedőfte magát. Családja csak hétfőn délben jött reá a szerencsétlenségre, mikor a professzor ebédre sem jelentkezett. Ekkor behatoltak hálószobájába és orvosokat hívtak a még életben levő öngyilkoshoz. A professzort kórházba szállították, de minden beavatkozás dacára tegnap kiszivedett. Mindössze 51 éves volt.

Évi 200 lei pauszál lefizetése ellenében mentesülnek a kiskereskedők és kisiparosok a napi könyvvezetés alól. Satumareről jelentik: Apr. 1-én új rendszer lépett életbe a kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetési kötelezettségeivel kapcsolatban. A pénzügyminisztérium ugyanígy évi 200 lei pauszál összeg lefizetése ellenében mentesítette ezeket a kategóriákat attól, hogy könyveiket naponta vezessék. A vonatkozó miniszteri rendelettel kapcsolatban a helybeli pénzügyigazgatóság közölte, hogy a kiskereskedők és kisiparosok nem mentesülnek az üzleti könyvek beszerzése alól, csupán annyi változás történik, hogy nem kell a tételeket naponként bevezetni. A rendelet csak azokra vonatkozik, akiknek évi adóalapjuk maximum 75 ezer lei. Az érdekeltek április 15-ig kötelesek befizetni az évi 200 lei pauszált s egyidejűleg fel kell mutatni üzleti könyveiket is a pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályán.

Katolikus iskolaügyek a Semmitőszék előtt

Dr. Patzkó Elemér nagyszabású beszéde után két óra tanácskozássra vonult vissza a Semmitőszék. — Április 11-én hirdetik ki az elvi jelentőségű ítéleteket

Bucurestiből jelentik: A salajmegyei katolikus iskolák egész sorozatának ügyét tárgyalta tegnap a bucaresti Semmitőszék: Hat semmisségi panasz került eldöntésre a Semmitőszék harmadik tanácsa előtt. Öt semmisségi panasznak azonos volt a tárgya, még pedig Carei, Ciurmești, Petrești, Urziceni és Santau római katolikus egyházközségek és az oradeai püspökség keresetükben azt kérték, hogy a bírói hatóságok semmissítsék meg a közoktatásügyi minisztérium rendeletét, amely a magánoktatásügyi törvény megsértésével, kötelezőleg előírta, hogy a nevezett egyházközségek katolikus iskolái a magyar tan nyelv helyett a német tan nyelvet vezessék be.

Dr. Patzkó Elemér oradeai ügyvéd jelent meg a Semmitőszék előtt úgy a püspökség, mint az érdekelt egyházközségek képviselőiben s ismertette, hogy az oradeai tábla formai okból teljesen tévesen utasította el a kereseteket, amint azt már a Semmitőszék a múlt év folyamán egy másik iskolaperben megállapította, éppen ezért kérte, hogy a napirendre tűzött perekben is a Semmitőszék a formai panaszoknak adjon helyet és a régen huzódó vita érdemi részében is folytassa le a tárgyalást.

A Semmitőszék a formai és érdemi vita egyesítése mellett döntött s így dr. Patzkó Elemér először a formai hibákat ismertette, miszerint a tábla jogalap nélkül tagadta meg az egy-

VANDORCIGÁNYOK RÉMTETTE AZ ERDŐBEN. Miskolcraól jelentik: Rémiás János és Kis András tornaszentjakabi határőrök kedden este Debréte és Tornaszentjakab között cirkálva 13 tagú gyanús cigánykaravánnal találkozott. Felszólították a cigányokat, hogy kövessék őket az őrsre. Amikor egy erdőn mentek át, az egyik cigány baltával leütötte Kist, elvette fegyverét és azzal lelötte a másik határőrt, Rémiás Jánost. Rémiás meghalt, Kis András haldoklik. A lövére elősiető határőrök a menekülő cigányokat elfogták.

Halálos szerencsétlenség tolatás közben. Targu-Sacu. Saját tud. Makó József 24 éves gyárimunkás Covasnan a fűrészgárnál teljesítő szolgálatot és rakodó munkára volt beosztva. Mint ilyen, egy nagyobb szerelvény rakodásánál, majd a kocsiindításánál segédkezett s figyelmetlenségéből két kocsi ütköznie közé került, amelyek halálra zúzták. Ugyancsak rakodás közben Cîrcel Dumitru munkást is hasonló szerencsétlenség érte, de sebesülése nem volt halálos. Sulvos állapotban a kórházba szállították.

MEGSZENESEDETT HOLTTEST AZ ERDŐBEN. Bucuresti. Saját tud. A Bucuresti melletti Baneasa erdőben a csendőrség egy megszenesedett holttestet talált, amelynek a személynazonosságát nem lehetett megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy öngyilkos nyilván leöntötte magát olajjal, majd meggyújtotta ruháját s úgy égett halálra az erdőben.

„Patefon-pörök” a törvényszék előtt és más císei bírósági hírek. Mercurea-Ciuc. Pomp Dező gheorgheni magántisztviselő még ezelőtt négy évvel átadott egy patefont Tódor Nagy István gheorgheni lakosnak, hogy javítás végett adja át egy tg-muresi cégnek. Tódor Nagy István a patefont értékesítette és a kapott pénzt megtartotta. A törvényszék hathavi elzárásra és tízezer lei kártérítés megfizetésére ítélte. — Ugyancsak bathavi elzárással és egyévi politikai jogvesztéssel sújtotta a törvényszék Szócs László szintén gheorgheni lakost, aki a Székely Kálmán barátjától kölcsönkért patefont nem adta vissza és azt zálogba csapta. — Kolárik István gheorgheni lakos a „Roden” cégnél volt alkalmazásban. Pénz és anyagkezelés felülvizsgálata alkalmával egy alkalommal megállapították, hogy Kolárik 38.070 leivel nem tud elszámolni. A szerdán megtartott tárgyaláson Kolárik 25.200 leit tudott igazolni, azonban a többire néve a törvényszék a síkkaszt megállapította. Nyolchavi elzárásra, kétezer lei pénzbüntetésre és 12.870 lei megfizetésére ítélték.

Uj tűzoltólaktanya és modern vásárcsarnok a polgármester terveinek között

Oradea. Saját tud. A város új költségvetésének elkészült és ki is függesztik. A költségvetés lényegesebb részeit már ismertettük, most az előirányzatokról és a tervekről érdeklődtünk. Constantin Constantinescu polgármester a következőket mondotta:

— Megvárom, amíg letelik a kifüggesztésre előírt 10 napos időtartam s azután Popescu Nicolae pénzügyi ügyosztályfőnök kíséretében a fővárosba utazom s ott betérjesszük a költségvetést a minisztériumba jóváhagyás végett. Nem valószínű, hogy a minisztérium lényegesebb módosításokat eszközölne. Visszatértem után részletesen ki fogom fejteni azokat az elveket, amelyek szem előtt tartottam és elsorolom a terveket, amelyek megvalósításra várnak.

A városrendészetet hoztuk szóba.

— Igyekszem helyrehozni mindazt, amit elődeim elhanyagoltak. Minden erőmmel azon vagyok, hogy a város külső arcát megjavítsam. A Crispant olisighi részét ideiglenesen rendeztettáram és a parkirozásra is rövidesen sor kerül.

— Van a polgármester urnak valami terve abban az esetben, ha a város megkapja a hadügyminisztériumtól a kaszárnyabérek arát: a 170 millió leit?

— Bucurestiben meg fogom kísérelni a kérdés végleges rendezését. Ha az összeget megkapjuk, minden gondtól megszabadulok. Terveim sok van. Elsősorban meg kell javítani a Kishidat, amely a nagy forgalom következtében megveszült. Parancsoló szükségesség azonkívül egy új tűzoltó laktanya építése Olisighban. Szinte ragonoldni is rossz, hogy ilyen nagy városnak, mint Oradea, ócska fából összetakolt tűzoltó tornya van. Hol vagyunk mi ebben a tekintetben a többi városok mögött. Nem is beszélve egy esetleges légi támadásról, amikor felrobbanthatják a Kishidat és az olisighi rész tűzoltók nélkül marad. A harmadik tervem: a vásárcsarnok megépítése. A vásárcsarnok előzetes terveire már többszáz ezer leit költött a város és most itt állunk a kész tervekkel, de megfelelő fedezet hiányában. A város új költségvetésének szűkreszabott keretei között természetesen mindezt nem valósíthatom meg s éppen ezért remélem, hogy kiegyezés folytán legalább az összeg egy részét kiutalják.

Uj telefon-előfizetők névsora Oradeán

Oradeán ujjában az alábbi előfizetések történtek az önműködő telefonra:

- 2806 Blattner Ernest, Piata Venetia 4.
- 2915 Grosz Alexandru, Astra 8.
- 3417 Markovits Israel, Cal. Muntenii 24.
- 3031 Faur M. Fca de Ghete și Cuie de lemn. Aurel Lazar 10.
- 3221 Miklóssy Gábor, Parcul Traian 1.
- 3318 Groszmann Samuil dr, Delavrancea 1.
- 3438 Schwalb Wilhelm, Episcopul Pavel 27.
- 2449 Weisz Andrei Dna, Moldova 152.
- 3511 Fülöp Alexandru, Hotel Park.
- 1295 Szeghalmy Alexandru dr, Vlahuta 82.
- 1316 Serban Pavel Coloniale Restaurant și Lemnă Carpatilor 16.
- 1576 Restaurant Bodega Marita Semi Publ. Reg. Ferdinand 46.
- 1678 Berariu Dumitru medic, Bulevardul Regedă Ferdinand 49.
- 2268 Weiss Leopold, D. Cantemir 42. et. 1.
- 2712 Moskovits Eugen, Aurel Vlaicu 47.
- 3560 Széles Coloman, Hasdeu 5.
- 3515 Ghitea Iosif, Piata Venetia 8.
- 2155 Farkas Ludovic, Calea Victoriei 112.
- 1398 Golis Lazar, Calea Toamnei 1.
- 1577 Tennis Parcul Rhédey, Parcul Rhédey.
- 1582 Bonboneria Petrovici, Reg. Ferdinand 8.
- 7 Interurb. „Carmen” Fabrica Ghete, Barnutiu 7.
- 2931 Fried Eugen, Reg. Ferdinand 10.
- 2171 Steiner Alexandru, Ciorogariu 24.
- 3309 Handel Stefan, General Mosoiu 16.
- 3235 Goldring Alexandru, P. Mihail Viteazul 11.
- 1956 Weinstein Ferdinand, Dim. Pompeiu 8.
- 2077 Fuchs N. Dim. Pompeiu 10.
- 2631 Popescu Ceica Gheorghe dr, Delavrancea 16.
- 1574 Schlesinger Ferdinand, Victoriei 43-a.
- 3552 Heller Nicolae, Parcul Traian 6-a.
- 2891 Hollós Wilhelm dr, Demetriade 2-A.
- 2291 Freiman Ernest, Porumbelului 5.
- 1310 Grosz Bernath, Castelului 1.
- 2722 Schreiber Jacob, Piatal Mihai Viteazul 18.
- 2914 Kondor Desideriu, Bratianu 9.
- 2721 Solomon Mauritiu, Redutei 3.
- 2805 Rothbart Zoltán, Piata Mihai Viteazul 11-A.
- 1575 Bleier Iosif, Piatal Mihai Viteazul 5.
- 1315 Keszner M. Blanarie, Avram Iancu 8.
- 3220 Winkler Mária, Praporgescu 6.
- 2266 Hevesi Nándor, Ep. Pavel 23.
- 3103 Jakab Ladislau dr, Gh. Dima 8.

SPORT

Hét román és négy kisebbségi
a Jugoszlávia elleni csapatban

Bucurestiből jelentik: A labdarúgószövetség kijelölte a május 8-iki, Jugoszlávia elleni játékoskeretet, mely a következő:

Kapusok: David, Szadovszky. Hátvédek: Bürger, Felecan, Sfera. Fedezetek: Vintila, Juhasz, Dobra, Sucitulescu, Brandabura, Rafinszky. Csatárok: Bindea, Bodola, Kovács, Barátky, Marcu, Thierjung, Perneki, Jordache, G. Popescu, Bogdan.

Feltűnést kelt, hogy a bizottság mellőzte Szaniszló II.-t, aki pedig állandó válogatásra méltó formájával a keret egyik legesélyesebb tagjának ígérkezett. A válogatóbizottság alvileg kimondta, hogy Jugoszlávia ellen 7 román és 4 kisebbségi játékosból fog állni a csapat, a világbajnoki mérkőzéseken azonban már nem lesz semmiféle zárt szám.

Errekes forduló a Nemzeti
Bajnokság két csoportjában

A vasárnapi forduló látszólag „egyenest” nek ígérkezik, de meglepetésre mindig számíthatunk. A biztos bajnoknak látszó AMTE elvérezhet Baia Mare és a Juventus pontot rabolhat a bajnok Venustól s ezáltal bebiztosíthatja a Ripensia csapatelsőségét. Igaz viszont, hogy a profiknak sem lesz könnyű dolga Oradeán.

A forduló részletei és a kijelölt játékevezők a következők:

I. csoport:

Bucurestiben: Juventus—Venus, dr. Morar Rapid—CAO, dr. Rusu.

Timisoaran: Kinizsi—Unirea Tricolor, Constantinescu.

Baia-Maren: Phönix—AMTE, Olteanu.

Satumaren: Olimpia—Jiul, Muresan.

II. csoport:

Bucurestiben: Sportul Studentesc—Universitatea, E. Kroner.

Oradea: Crisana—Ripensia, A. Huniade.

Aradon: Gloria—Dragos Voda, E. Freund.

Brasovban: ACPR—Vulturii, Tica Iliescu.

B) Ligában:

Tg.-Muresen: Mures—Törekvés, Tanasescu.

Timisoaran: CAMT—Prahova, Soran.

Resitan: UDR—Tricolor (Baia-Mare), Milivoi.

Április végén

CAC-ASZ kardvívó-csapatverseny

Oradea. Saját tud. Még a Hegedüs örökös vándordíjért folyó küzdelmek során megagyezett egymással az ország két legerősebb csapatával rendelkező vívóegyesülete: a CAC és az ASZ, hogy április hó végén megmérkőzzenek Oradeán. A CAC ezuttal legjobb csapatával fog kiállni: Losonczy, Mezey, Hinta I. és Kőköcsy, míg az ASZ-éiben Szántay, Salamon, dr. Weimann és Barabás indul. A nagyérdeklődés összecsapás iránt vívőkörökben élénk érdeklődés nyilvánul meg.

A világbajnokság után: Anglia—Európa mérkőzés Párizsból jelentik: A FIFA elhatározta, hogy arra a mérkőzésre, melyet október 31-ikén Londonban játszanak le Anglia és a kontinens válogatottjai, a világbajnokság tanulmányai alapján állítják össze a kontinens csapatát a VB-on mutatott formák alapján.

Erős II. — Románia asztali tenisz bajnoka. Brasovból jelentik: Az országos asztali tenisz bajnokságok végeredménye: Férfi egyes: 1. Erős II. Sporting. Erős kitűnő stílusban védte meg bajnoki címét. 2. Vladone Royal Cluj. 3. Paneth Echo Cluj és Naumescu Auróra. Döntő: Erős—Vladone 21:19, 13:21, 21:18, 22:24, 21:18. Női egyes: 1. Adelstein Aurora Bucuresti. 2. Kolozsvary KKASE Cluj. 3. Seemann KKASE Cluj. Döntő: 19:21, 21:14, 19:21, 21:16, 21:10. Férfi páros: 1. Sapira, Vladone. 2. Weiszfeiler, Glancz. 3. Erős, Krebs és Balló, Paneth. Női páros: 1. Adelstein, Főris. Vegypáros: 1. Adelstein, Sapira

Aki Oradeán
a jó társasághoz tartozik
annak
VAN telefonja

FIZESSEN ELŐ azonnal
a TELEFONRA!
APRILIS 15.-IG A TELEFONKÖNYV LEZÁRÁSÁIG NEM KELL FELSZERELÉSI ILLETÉKET FIZETNI.

Az előfizetési
díj HAVI
részletekben
fizethető.

A budapesti Nemzetközi Vásár hirei

Egy hónapig érvényesek a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási kedvezményei. Budapestről jelentik: Az április 29-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai 27 államvasúti, hajózási és légitársasági vonalain csaknem mindenütt egy hónapig 25—50 százalékos kedvezményre jogosítanak. A magyar vasúton a kedvezmény egy teljes hónapig érvényes. A vásárigazolvány alapján külföldiek vissza vagy továbbutazhatnak bármely irányban, anélkül, hogy a Budapestben tartózkodás tartama elő volna írva. Magyarországra a vásárigazolványtulajdonosok vízum nélkül utazhatnak be, az utólagos vízum díja 250 pengő. Vásárigazolványok a m. kir. külképviseleti hatóságoknál, a vásár th. képviseleténél és az utazási irodákban kaphatók.

Új épületek új anyagokból háromemeletes magasságban a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Nagyban épülnek már a Városligetben a kb. 3 hét múlva megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár impozáns pavilonjai. Ez évben jelentékenyen emeli a fapavillonok tetszetősségét, hogy az eddigi külső jutaburkolás helyett stabil lemezeket használnak, amelyeket struktúra borít. A számtalan érdekes és újszerű épület között is fel fog tűnni az ország egyik legnagyobb élelmiszergyárának teljesen üvegből készült pavilonja, valamint az a hatalmas hangár, amelyet az egyik legnagyobb nehézipari vállalat Márklein-

rendszer szerint kész csővasrészekből állít fel a vásáron.

Díjtalan belépés a vásárra és kedvezményes színház- és fürdőjegyek a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai alapján. A 25—50 százalékos menetdíjmérséklésen kívül a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai háromszori díjmentes vásárlátogatásra jogosítanak. Az igazolványokhoz csatolt utalvány ellenében a vásár jegypénztárai „kedvezményes jegyfűzetet” adnak ki, amely mérsékeltáru jegy váltására jogosít az összes budapesti színházakban, szórakozóhelyeken, a világhírű gyógy- és strandfürdőkben, stb.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható könyv-osztályunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 250 le, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 150 le.

LEGUJABB

A francia kormányválság elkerülhetetlen

A radikális-párti miniszterek azt akarják, hogy a kormány azonnal lemondjon. — A jobboldali parlamenten kívüli tagok bevonását is kívánja az új kormányba

Párizsból jelentik: A kormányválság elkerülhetetlennek látszik. A sajtó szerint a kérdés most csak az, hogy a kormány pénzügyi javaslatait a szenátus elé viszi-e, vagy még a csütörtöki nap folyamán lemond. A szocialista miniszterek és maga Blum miniszterelnök is mindenáron azt akarják, hogy a kormánybukás felelőssége a szenátusra háruljon, viszont a radikális párt körében azon a nézeten vannak, hogy a radikális minisztereknek még a szenátusi vita előtt le kell mondaniuk.

A Matin szerint a radikális párt közölte Da-

nizsterek lemondását óhajtja. A radikális miniszterek a nap folyamán döntenek magatartásukról. A jobboldali sajtó széles parlamenti és parlamenten kívüli alapon nyugvó kormányt sürget, Blum utódául elsősorban Daadiert, Chaumets-t és Reynaudot emlegetik.

ÖTVENEZER MUNKÁS SZTRÁJKOL PÁRIZSBAN ÉS KÖRNYÉKÉN

Párizsból jelentik: A sztrájkhelyzet aggasztóan kiéleződött. Már 50 ezer munkás sztrájkol Párizsban és környékén. A békéltető tárgyalások holnapra jutottak.

Franciaország a lengyel, román és szovjet-kormányoktól megkérdi, hogy politikájukat milyen módon hajlandók a francia politikával összhangba hozni

Párizsból jelentik: A „Petit Journal” értesítése szerint Paul Boncour külügyminiszter még a csütörtöki nap folyamán közli a moszkvai, varsovi, bucuresti és prágai francia követekkel új utasításait. A követeknek az alábbi két kérdésre kell felelősséget kérniük a lengyel, román és szovjet kormánytól:

1. Adott esetben milyen mértékben vonának

hajlandók támogatni Csehszlovákiát?

2. A követeknek meg kell tudakolniuk, hogy a kormányok, amelyeket Franciaországhoz szövetségi vagy kölcsönös segítségnyújtási szálak fűznek, mely módon szándékoznak általános politikájukat a jövőben összhangba hozni Franciaország általános politikájával.

Seyss-Inquart bécsi birodalmi helytartó Berlinben beszédet mondott a német csapatok behívásáról és a hitű kereszténységről

Berlinből jelentik: Seyss-Inquart birodalmi helytartó szerdán este a berlini Sport-palotában mondott beszédében visszautasította egy bizonyos sajtónak azokat az állításait, hogy az Anschluss csalárd és erőszakos cselekmény volt. A Seyss-Inquart-kormány törvényes úton jutott uralomra és a német csapatok bevonulását egyedül vállalja a felelősséget a történelem előtt. Azért kérte a német csapatok bevonulását, mert véres összetűzés veszélye fenyegetett, már pedig nem akarták, hogy Ausztria

Spanyolország sorsára jusson. Visszautasította azt a vádat is, hogy a németi szocializmus hitellenes lenne.

— Mi vagyunk az élő tanui annak, — mondotta — hogy a nemzeti szocializmus az embereket ismét hívökké tette, mert a valóban erős hitű keresztények Ausztriában a mi táborunkban vannak! Sohasem fogjuk azonban eltérni, hogy az Istent és a hitet földi vitákba bizonyítékként belevonják, vagy hogy a német népet a hitfelekezetek valaha is szétszakítsák.

A magyar miniszterelnök fontos bejelentései a milliárdos beruházás és a zsidókérdés felől

Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék értesítése szerint a kormánypárt csütörtöki esti értekezletén Dorányi miniszterelnök fontos bejelentéseket tesz. Ismerteti az új törvényjavaslatokat, a milliárdos program részleteit és a zsidókérdés megoldásának alapelveit.

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtökön délelőtt részleteiben elfogadta a választójogi javaslatot.

Az északi államok semlegességbe csoportosulnak

Kaunaszból jelentik: Az északi államok külügyminiszterének találkozájáról kiadott záróközlemény megállapítja, hogy az északi államoknak távol kell maradniuk minden hatalmi csoportosulástól, amely Európában létrejött és ez esetben, ha háború támadna e csoportok között, minden tőlük telhetőt meg kell tenniük, hogy ne sodródjanak abba bele.

Új légi forgalmi megegyezés Németország és Magyarország között

Berlinből jelentik: A német és magyar légiügyi hivatalok között létrejött a megegyezés az Anschluss nyomán mutatkozott újabb légiforgalmi elrendezésről. A megállapodás szerint a Magyar Légiforgalmi Társaság kapja a zürich-münchen-salzburgi vonalat és a berlin-prága-bécs-budapesti vonalat. A Lufthansa kapja a berlin-bécs-budapest-belgrád-szofia-athéni és a budapest-bucuresti vonalat. E vonalakon az illető légitársaságok légi járatokat tartanak majd fenn.

A sanghaji egyetem kínai elnökét három kínai merénylő agyonlőtte

Sanghaiból jelentik: Liu Hermant, a sanghaji egyetem kínai elnökét, csütörtökön reggel a nemzetközi negyedben három kínai merénylő agyonlőtte. A merénylők rálőttek az üldöző rendőrökre is és egy angol őrmestert megsebesítettek. A rendőrök viszonzták a tüzelést, mire egy merénylő meghalt, kettőt pedig éjszaka elfogtak. A merénylők az vallották, hogy felelősek voltak a gyilkosságra, mert Liu áruló volt.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Gazdasszony, házvezetőnői állást, fő zést vállalom. Burikné, Oradea, Str. Ciorgariu 11. Házmeesternél.

Szabászt, vagy tűzőnőt felvesz Török Aladár cipészmeester, Sighişoara, Str. Reg. Ferdinand.

Adás-vétel

Egy fűszerüzlet teljes berendezése fiókok, állványok, mérlegek, stb. eladó. — Ugyanott egy kifutó fiú felvétetik. Mezey János, Oradea, Piata Uniri No. 2.

Eladó szabó ollók, ujafa és vasalópárna. Oradea, Str. Take Ionescu 45.

Hangverseny harmonium, jó állapotban eladó. Oradea, Str. Ciordas 19.

A devai Kolping legényegylet megvételre keres 1 db jó állapotban levő használt biliárd asztalt. Cim: Római Katolikus zárda, Deva, jud. Hunedoara.

Spárga tövek elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád kertgazdaságában, Oradea, Calea Ruinelor 1. sz. Petőfi-u. végén.

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbst ékszerárház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

1 liter gyógyvörös bor 14 lei. Jó Lajos fűszerüzletében, Oradea, Str. Take Ionescu 24. szám.

Jégszekrény használt, 12 literes, vasluga eladó. Oradea, Delavrancea-utca 12. háztulajdonosnál.

Keresek megvételre, lehetőleg a Nilgész-telepen egy kis családi házat, kerttel. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Használt, de jó állapotban levő sőtétkek szövet kosztüm kisebb termetre eladó. Cim a kiadóban.

Förster angol, Wirth, Stingl, új állapotban levő zongorák, bizomány feláron eladó. Sterberg, Oradea Reg. Ferdinand 13.

Eladó jövedelmező bérházak, magánházak, telkek szőlők villalakással, földbirtokok. Bármilyen ingatlan adásvételét megbízható pontossággal intézi el Kortsmáros László ingatlanirodája, Oradea, Str. Pasteur 13. Telefon 85.

PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Részült a Szent László-nyomda Rt. körforgógyárban Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Egy udvari szoba, konyha május 1-re kiadó Oradea, Stefan cel Mare 18.

Kiadó utcai butorozott szoba előszobával, kapu alatt külön bejárat. Oradea, Str. Take Ionescu No. 58.

Keresek 1 szobás konyhás lakást, Piata Mihai Viteazul közelében. Cim: Corbut fűszerüzlet Oradea, Piata Mihai Viteazul.

Kiadó május 1-re 3 szobás előszobás, fürdőszobás lakás, mellékhelyiségekkel. Strada Petőfi 24. — Ugyanott eladó egy ház hely 19 méter fronttal.

Kiadó májusra 2 szoba teraszos modern kerti lakás. Oradea, Str. Delavrancea 10. szám.

Kiadó május elsejére modern külön bejárattal garzon lakás, Oradea, Str. Delavrancea 40. Érdeklődni: Serac Aurel Oradea, tüdőző laktanya. — A lakás megtekinthető 11—12 és 3—5 órá között.

Külön bejárattal butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt kiadó. Oradea, Str. Vlahuță No. 63.

Kiadó május 1-re 2 szobás, előszobás utcai lakás, mellékhelyiségekkel. — Oradea, Str. Axenta Sever 13. szám.

Kiadó 2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel, május 1-re. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Különféle

Tarján óras és ékszerész Oradea, Biv. Regele Ferdinand No. 8. Javítások olcsón és szakszerűen készülnek.

Zongora, kitűnő, bérbeadó, pázsitnyirógép, hintaszék eladó. Cim a kiadóban.

Kovács segédet felvesszünk. Oradea, Str. Vasile Conta 2.

Katalin-telepi háziésztes árak megrendelhetők a Szent Vince intézetben. Folyósóra alkalmas juttatószőnyegek; tavaszi kabátok, strapa ruhának való gyapjuszövetek. Pepita szövet. Erős türelkőzők. Durva vászon. Finomabb vászon. Cingulus. Telefon: 612.

Pedálos cimbalom, jutányosan eladó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 38.